

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ
щодо акредитації освітньо-професійної програми Політологія
зі спеціальності 052 Політологія
за другим (магістерським) рівнем
у Запорізькому національному університеті

Відповідно до підпункту 20 пункту 2 розділу XV «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про вищу освіту» та пункту 4 Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», на виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 09.01.2019 р. №6-л «Про проведення акредитаційної експертизи» експертна комісія у складі:

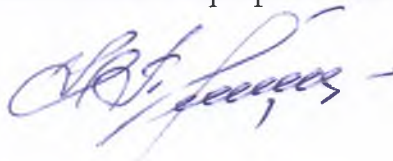
Примуш	- професор кафедри політології та державного управління
Микола Васильович	Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор політичних наук, професор, голова комісії;
Ніколаєнко	- завідувач кафедри політології Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського, доктор політичних наук, професор
Наталія Олександрівна	

у період з 21 січня по 23 січня 2019 року включно на місці розглянула матеріали акредитаційної справи, перевірила та встановила відповідність поданої інформації щодо можливості акредитації освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за другим (магістерським) рівнем вищої освіти у Запорізькому національному університеті.

Акредитаційну експертизу проведено у відповідності до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Постанови Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р. № 978 «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей», Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти», Наказу МОНмолодьспорту України від 13.06.2012 р. № 689 «Про затвердження Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу», Наказу МОН України від 14.01.2002 р. № 16 «Про затвердження Положення про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи».

Висновки складені на підставі інформації, отриманої експертною комісією шляхом вивчення матеріалів акредитаційної справи та відповідних первинних документів, що підтверджують правові підстави для провадження освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою Політологія, відомості

Голова комісії

М.В. Примуш

про матеріально-технічну базу, кадрове, навчально-методичне, інформаційне та інше ресурсне забезпечення.

За результатами перевірки й оцінювання поданих матеріалів експертна комісія констатує:

1. Загальна характеристика Запорізького національного університету

Запорізький національний університет – заклад вищої освіти державної форми власності, створений на базі Запорізького державного педагогічного інституту, який засновано 25 серпня 1930 року у відповідності з Постановою РНК УРСР від 11 серпня 1930 року «Про реорганізацію мережі і системи педагогічної освіти». У перші роки Інституту освітня діяльність здійснювалась на 4-х факультетах: історичному, мови та літератури, фізико-математичному і природничому. У 60-х роках XX століття в Інституті готували вчителів музики та співів, англійської, німецької та французької мов, фізичної культури.

16 серпня 1985 року Запорізький державний педагогічний інститут було реорганізовано у класичний університет на підставі Постанови ЦК КПРС від 24.10.1978р. №130/9, Постанови РМ СРСР від 19.04.1979 р. №358, Постанови РМ СРСР №872 від 21.09.1982 р., Постанови ради Міністрів УРСР від 28.09.1982р. №478, спільного Наказу Мінвузу УРСР та Міносвіти УРСР від 29.12.1984р. №418/413 та Наказу Мінвузу від 16.08.1985р. №212. З 1999 року Запорізький державний університет є членом Європейської асоціації університетів (EAIE).

24 грудня 2004 року Указом Президента України Університету надано статус Національного.

Рішенням Державної Акредитаційної комісії України від 30.03.2010 р. протокол № 82 Запорізький національний університет (ЗНУ) акредитований за найвищим IV рівнем.

Університет очолює ректор – Фролов Микола Олександрович, професор, доктор історичних наук, заслужений працівник освіти України, академік Академії наук вищої освіти України.

Місце знаходження Університету: 69000, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, буд. 66.

До структури Запорізького національного університету входить 12 факультетів, що складаються з 56 кафедр; відокремлені підрозділи: Криворізький та Економіко-гуманітарний факультети ЗНУ; коледжі: Економіко-правничий та Торговий; Центр післядипломної освіти та Центр інтенсивного вивчення іноземних мов, Французький лінгвістичний центр, Центр німецької мови, партнер Гете-інституту, Українсько-швейцарський центр «Англійська для малюків» та інші.

Відповідний рівень навчальної, методичної роботи, забезпечують науково-педагогічні працівники університету – 569 науково-педагогічних працівників за основним місцем роботи, із них докторів наук – 99, професорів – 61, кандидатів наук – 413, доцентів – 303; та 40 – науково-педагогічних

працівників за зовнішнім сумісництвом, із них докторів наук – 10, професорів – 2, кандидатів наук – 13, доцентів – 15.

Загальна кількість студентів Університету станом на 01.12.2018 – 11314 осіб, з них на денній формі навчання – 6941 особа, а на заочній формі – 4373 особи.

Запорізький національний університет діє на підставі документів:

1. Ліцензії на провадження освітньої діяльності (Відомості щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти Запорізького національного університету оприлюднені на сайті МОН за посиланням: <https://mon.gov.ua/ua/ministerstvo/poslugi/licenzuvannya/vidomosti-pro-pravo-zdiysnennya-osvitnoyi-diyalnosti/zaporizka-oblast-l>)

2. Статуту Запорізького національного університету, що затверджений наказом МОН України 04.01.2017 р. № 13 та погоджений конференцією трудового колективу від 27.09.2016 р., протокол № 1.

3. Відомостей з Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) від 20.12.2017 р., реєстраційний номер 2066/2017.

4. Виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 13.12.2017 р.

5. Витягу з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 26.12.2017 № 23334469.

Висновок експертної комісії: усі копії документів у акредитаційній справі відповідають оригіналам і нормативним вимогам до них та забезпечують правові засади діяльності закладу вищої освіти, а також свідчать про можливість акредитації освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія освітнього рівня магістр.

2. Формування контингенту студентів

Формування контингенту студентів ЗНУ здійснюється згідно з Правилами прийому до ЗНУ та відповідно до «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», затверджений постановою КМУ № 266 від 29.04.2015.

Ліцензований обсяг прийому в 2018 році на освітньо-професійну програму Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки становив 20 осіб денної форми навчання та 10 осіб заочної форми навчання, державне замовлення на дану спеціальність – 10 осіб денної форми навчання.

За освітньо-професійною програмою Політологія 2017-2018 роках план державного замовлення виконано на 100%. Контингент студентів другого магістерського рівня освітньо-професійної програми Політологія станом на 09.01.2019 р. становить 20 осіб денної форми навчання.

Для збереження контингенту студентів проводяться такі заходи:

- спільно з Центром незалежних соціологічних досліджень ЗНУ шляхом опитування вивчається громадська думка студентів з метою виявлення проблем у забезпеченні умов для отримання якісної освіти;

- проводяться заходи щодо залучення студентів до участі в наукових конференціях, конкурсах студентських наукових робіт, студентських олімпіадах, проектах територіальних громад, участі в грантових проектах разом з міжнародними організаціями (U-LEAD), обміну викладачів і студентів у 2018 році з європейськими університетами (університет Віадріна у Франкфурті-на-Одері, Познанський університет ім. Адама Міцкевича) тощо;
- у 2018 році співробітники випускової кафедри брали участь у проведенні літньої школи за участі науковців з університету Паризького університету Сорбонна, університету Віадріна у Франкфурті-на-Одері;
- у викладанні навчальних дисциплін співробітниками кафедри використовуються інноваційні елементи освіти;
- студенти беруть активну участь у заходах, що проводяться на факультеті соціології та управління, а також у загально університетських заходах ЗНУ.

Таблиця 1

**Динаміка формування контингенту студентів
освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія
на другому (магістерському) рівні**

№	Назва показника	Роки					
		2016		2017		2018	
	Форма навчання	денна	заочна	денна	заочна	денна	заочна
1	Ліцензований обсяг прийому	8	8	20	10	20	10
2	Прийнято на ОС магістр						
	-всього	6	-	10	1	11	-
	-за держзамовленням	5		8		8	
3	Подано заяв	6	-	12	-	11	1
					-		
4	Всього студентів на спеціальності	6	-	10	-	11	-
5	Всього студентів у ВНЗ на 1.10. відповідного року	6809	3515	6733	3702	6941	4373
6	Кількість студентів, яких відраховано (всього): в т. ч. – за невиконання навчального плану	-	-	1	-	1	-

За результатами перевірки експертна комісія відзначає проведення якісної роботи щодо формування контингенту студентів на кафедрі політології у Запорізькому національному університеті, контингент студентів освітньо-професійної програми Політологія не перевищує ліцензований обсяг спеціальності 052 Політологія, що зазначений у відомостях щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти Запорізького національного університету.

Голова комісії

М.В. Примуш

3. Зміст підготовки фахівців

Експертною комісією встановлено, що кафедрою політології розроблено освітньо-професійну програму Політологія для спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, яка затверджена Вченою радою ЗНУ, також розроблено навчальний план підготовки фахівців, затверджений Вченою радою ЗНУ.

Навчальний план підготовки магістра затверджено Вченою радою Запорізького національного університету (протокол № 11 від «30» травня 2017 р.) та ректором ЗНУ. Для конкретизації планування навчального процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план.

Для кожної навчальної дисципліни, що входить до освітньо-професійної програми та навчального плану, складено робочі програми навчальних дисциплін, які є нормативними документами і затверджені в установленому порядку. Програми кожної нормативної дисципліни складені згідно з вимогами, у них визначені мета і завдання дисциплін, компетентності, що формуються, зміст занять, тематичний план лекційних, семінарських занять та самостійної роботи, система розподілу балів протягом семестру, перелік рекомендованої літератури.

Забезпеченість навчальних дисциплін робочими навчальними програмами становить 100%. Програми відповідають ОПП і сучасному рівню вимог стосовно розвитку вищої школи.

У ЗНУ розроблено Положення про проведення практики студентів на базі «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України». Регламент та тривалість виробничої практики наведено у навчальному плані. Практика проходить згідно затвердженої програми, в якій передбачені завдання, вимоги та терміни виконання завдань, включено елементи дуальної освіти.

Керівництво практикою від Університету здійснюють фахові викладачі, від бази практики – висококваліфіковані працівники підприємств.

На засіданнях кафедри підводяться підсумки, аналізується відповідність баз практик кваліфікаційним вимогам фахівців, розробляються рекомендації щодо підвищення рівня теоретичної і практичної підготовки студентів до їх професійної діяльності.

Експертна комісія констатує, що зміст підготовки фахівців освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки другого (магістерського) рівня відповідає вимогам і регламентується документами, затвердженими у встановленому порядку.

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу

Організація освітнього процесу підготовки фахівців освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія за другим (магістерським) рівнем здійснюється на основі затверджених в установленому порядку

Голова комісії

М.В. Примуш

освітньо-професійної програми, навчального плану та програм з усіх навчальних дисциплін.

Експертна комісія перевірила наявність і наповнення навчально-методичного забезпечення, зокрема систему розроблених в Університеті та узгоджених в установленому порядку навчально-методичних документів: наявність робочих програм з усіх навчальних дисциплін; забезпечення планами семінарських, практичних занять, самостійної роботи студентів (у т. ч. з використанням інформаційних технологій), контрольними завданнями для перевірки знань із загальної та професійної підготовки, забезпечення тематикою і методичними вказівками для виконання курсової роботи, кваліфікаційної роботи, забезпечення програмами і базами практик, критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів.

Слід відзначити, що навчально-методичне забезпечення з дисциплін розміщено в освітньому контенті MOODLE, до якого мають доступ викладачі та студенти відповідної спеціальності.

Експертною комісією встановлено, що з усіх дисциплін навчального плану розроблено робочі навчальні програми, які містять такі елементи: програма навчальної дисципліни; заплановані результати навчання; орієнтовний перелік питань підсумкового контролю; порядок оцінювання результатів навчання; рекомендована література (основна, допоміжна); інформаційні ресурси в Інтернеті.

Висновок експертної комісії: організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу підготовки здобувачів освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки другого (магістерського) рівня відповідає вимогам до акредитації.

5. Кадрове забезпечення освітньої діяльності

Експертна комісія перевірила достовірність наведеної в акредитаційній справі інформації про якісний склад групи забезпечення спеціальності; випускової кафедри, науково-педагогічних працівників кафедр університету, які забезпечують освітній процес за освітньо-професійною програмою Політологія зі спеціальності 052 Політологія за другим (магістерським) рівнем.

У підсумку перевірки констатовано наступне.

До складу групи забезпечення освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія на другому (магістерському) рівні входять: Цокур Євген Георгійович – доктор політичних наук, завідувач, доцент кафедри політології (керівник групи забезпечення), Кіндратець Олена Миколаївна – доктор політичних наук, професор кафедри політології, Хорішко Лілія Сергіївна кандидат політичних наук, доцент кафедри політології.

Склад групи забезпечення відповідає таким вимогам:

- частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня

діяльність, і становить не менше 60 відсотків загальної кількості членів групи забезпечення для рівня магістра:

$$P_{нс} = \left(\frac{K_3 - K_{бнс.}}{K_3} \right) \times 100 = \left(\frac{3 - 0}{3} \right) \times 100 = 100\%$$

де K_3 – загальна кількість членів групи забезпечення; $K_{бнс}$ – кількість членів групи без наукового ступеня та/або вченого звання.

- частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, встановлюється для другого (магістерського) рівня вищої освіти і становить не менше 20 відсотків загальної кількості членів групи забезпечення:

$$P_{дн/n} = \frac{K_{дн/n}}{K_3} \times 100 = \frac{2}{3} \times 100 = 66,6\%$$

де $K_{дн/п}$ – кількість членів з науковим ступенем доктора наук та/або вченим званням професора.

Кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання з відповідної спеціальності:

$$P_3 = \frac{K_{зд}}{K_3} = \frac{73}{3} = 24,3 \text{ здобувачів}$$

де $K_{зд}$ – загальна кількість здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання за спеціальністю 052 Політологія.

Навчальний план підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою Політологія, забезпечують 10 науково-педагогічних працівників, із них науковий ступінь доктора наук мають 2 особи (20%), вчене звання професора – 1 особа (10%) від загальної кількості осіб.

На момент експертизи перевірено види і результати професійної діяльності кожного науково-педагогічного працівника кафедри відповідно до п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 р. №347. У результаті виявлено, що цей пункт підтверджується виконанням від 4 до 14 умов.

За освітньо-професійною програмою Політологія спеціальності 052 Політологія на другому (магістерському) рівні випусковою є кафедра політології. На кафедрі працює 10 осіб, з них мають науковий ступінь докторів наук, професорів – 2 (20%), кандидатів наук, доцентів – 8 (80%). Викладачі вищої кваліфікації складають 100% від професорсько-викладацького складу кафедри. На постійній основі на кафедрі політології працює 10 викладачів (100%). Штатні викладачі кафедри є фахівцями з політичних наук, міжнародних відносин, соціології політики, політичної реклами, політичного та державного управління та інших галузей політики та політичної науки.

Випускову кафедру очолює доктор політичних наук, доцент Цокур Євген Георгійович.

Протягом 2012-2018 рр. під керівництвом професора О.М. Кіндратець, доцентів Ніколаєвої Т.Є. та Цокура Є.Г. підготували і захистили дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук Заболотна М.Ф., Руднева А.О.,

Лепська Н.В., Жужа Л.І. Також впродовж 2019 рр. планується захист докторських дисертацій докторантів Горло Н.В. та Хорішко Л.С., які завершили навчання.

За кафедрою закріплені аспіранти, які працюють над дисертаційним дослідженнями в галузі міжнародної політики, виборчих технологій, громадської думки, вивчають проблем державотворення.

На кафедрі створена та успішно працює робоча група по формуванню європейських грантових проектів (готуються заявки на подання до програм «Erasmus+» та «Горизонт-2020»).

Співробітники кафедри залучені у якості експертів до роботи у Центрі підтримки міжнародних ініціатив (Познанський університет ім. Адама Міцкевича), фонді Батумського державного університету імені Шота Руставелі (Грузія), Консорціумі «Університети за мир» (Кавказький міжнародний університет, ЗНУ), 2014-2018 рр.; «Залучення молоді до муніципального планування» за підтримки Відділу преси, освіти та культури Посольства США в Україні, 2016 р.; Проекту «Історичні локації» (реалізується Галереєю сучасного мистецтва Barannik та Запорізьким науковим товариством ім. Якова Новицького в межах Української ініціативи з підвищення впевненості (UCBI) за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), 2016 р.; «Школа децентралізації» у Проекті ЄС-ПРООН «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду-III», «Місцевий розвиток, орієнтований на громаду-IV», 2012-2017 рр.; Проекті «Згуртуй громаду» реалізувався Галереєю сучасного мистецтва Barannik та Запорізьким науковим товариством ім. Якова Новицького в межах Української ініціативи з підвищення впевненості (UCBI) за фінансової підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), 2016-2017 рр.; Міжнародна рада досліджень і обмінів (IREX).Інтенсивний тренінговий інститут з методології медіадосліджень,

Експертна комісія констатує: кадрове забезпечення підготовки здобувачів освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки освітнього рівня магістр відповідає акредитаційним вимогам, наявність підвищення кваліфікації викладачів засвідчується відповідними документами та відповідає дійсності.

6. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу

Запорізький національний університет має обладнані навчальні аудиторії, приміщення для педагогічного персоналу, лабораторії, комп'ютерні класи, бібліотеку, що забезпечує потреби студентів та викладачів щодо якості проведення навчального процесу.

Приміщення, що використовуються в навчально-виховному процесі, відповідають нормативним документам, що регламентують порядок провадження освітньої діяльності.

Кафедра політології Запорізького національного університету здійснює підготовку фахівців у навчальних корпусах № 4 (69063, м. Запоріжжя, вул.

Дніпровська, 33 А, IV корпус.) і №6 (69063, м. Запоріжжя, вул. Жуковського, 55-А, VI корпус.).

Для підготовки фахівців освітнього рівня магістр за освітньо-професійною програмою Політологія використовуються спеціально обладнані аудиторії (№125 IV корпусу, №126 IV корпусу, №116 VI корпусу, № 108 IV корпусу, ресурсний Центр зі сталого розвитку ЗНУ – №309, IV корпусу, а також конференційна зала – № 50, I корпус), три комп'ютерних кабінети – ауд. №305 VI корпусу, ауд. №404 VI корпусу, ауд. № 107 II корпусу. Аудиторії обладнані мультимедійними пристроями, що застосовуються при проведенні занять. Також студенти мають можливість працювати в комп'ютерному кабінеті на заняттях (за розкладом) та самостійно (за спеціально розробленим розкладом).

Усього для забезпечення освітньо-професійної програми «Політологія» зі спеціальності 052 «Політологія» згідно з розкладом, передбачено 7 навчальних аудиторій, із них кількість аудиторій з мультимедійним обладнанням – 5 (71,4%), при нормативі не менше ніж 30%.

Сучасна обчислювальна техніка, якою користуються студенти магістратури, сконцентрована в спеціалізованих комп'ютерних кабінетах, що об'єднані в локальну мережу з виходом в Internet. Використовується сучасна комп'ютерна техніка.

Для студентів та викладачів кафедри політології створена можливість доступу до мережі Wi-Fi, що забезпечує роботу в локальній мережі за допомогою мобільних пристроїв.

Студенти магістратури, які мешкають за межами м. Запоріжжя і потребують поселення в гуртожиток, забезпечені місцями у гуртожитках ЗНУ. Контроль за проживанням здійснюють вихователі гуртожитку та куратори навчальних груп.

Експертною комісією здійснений аналіз матеріально-технічного забезпечення Запорізького національного університету, який дозволяє зробити висновок, що підготовка здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за другим (магістерським) рівнем достатньою мірою забезпечена мультимедійним обладнанням та комп'ютерною технікою. Подані документи у акредитаційній справі засвідчують право власності, наявні договори оренди нотаріально засвідчені та відповідають санітарним нормам і вимогам правил пожежної безпеки.

7. Інформаційне забезпечення освітнього процесу

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності здійснюється бібліотекою ЗНУ, яка має 3 абонементи (науковий, навчальний, художній), 4 читальних зали (філологічної літератури з пунктом видачі суспільної літератури та наукової періодики, фізико-математичної літератури, читальний зал для викладачів) на 175 посадкових місць, «Зал електронних ресурсів»,

забезпечений 24 комп'ютерами (загалом бібліотека обладнана 49 комп'ютерами). Читальних залів 3, загальною площею 406,7 кв. м.

Методичне забезпечення навчального процесу здійснюється загальним фондом бібліотеки. Фонди бібліотеки поповнюються підручниками, рекомендованими Міністерством освіти і науки України, науковими та навчально-методичними працями викладачів ЗНУ, електронними виданнями.

Бібліотечний фонд постійно поповнюється професійною та спеціальною навчальною літературою. Нові видання переводяться в електронний варіант, що дозволяє кожному студенту ознайомитися з ними в будь-якому комп'ютерному класі.

Фонд Електронної бібліотеки формується як зібрання повнотекстових електронних копій та документів на змінних носіях (компакт-диски), із зовнішніх джерел, а також включає документи, первісно створені в електронній формі. Станом на 01.09.2018 р. загальний обсяг фонду електронних ресурсів складає 120 800 назв.

У рамках міжнародного проекту «Електронна бібліотека: центри знань в університетах України «ELibUkr»» на 2017/2018 н.р. відкрито тестовий та платний доступ до світових баз даних наукової інформації, 99 баз даних ресурсів відкритого доступу та 36 відкритих електронних архівів в інституціях України, орієнтованих на навчальний та науковий процеси у ЗВО.

Студенти мають доступ до джерел локального та віддаленого доступу. Інтернет-сторінка наукової бібліотеки (<http://library.znu.edu.ua>) надає доступ: до електронного каталогу книг, електронної бібліотеки, баз даних, створених науковою бібліотекою ЗНУ, тематичних добірок ресурсів Інтернет, ресурсів Центру європейської інформації. ЗНУ забезпечує технічні умови для використання у навчальному процесі вільного доступу до інформаційних ресурсів мережі «УРАН», онлайнової бази інформаційних ресурсів платформи ScienceDirect видавництва «Elsevier».

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України від 19.09.2017 р. № 1286 «Про надання доступу вищим навчальним закладам і науковим установам, що знаходяться у сфері управління Міністерства освіти і науки України, до електронних наукових баз даних» Запорізький національний університет за результатами конкурсу отримав доступ до платформи Web of Science за кошти держбюджету. За умовами Договору доступ здійснюється через веб-сторінку наукової бібліотеки ЗНУ. Упродовж року наукова бібліотека підключалася до 70 вебінарів від компанії Clarivate Analytics, присвячених роботі з ресурсами та сервісами платформи Web of Science для наукової діяльності. Для науковців, студентів та співробітників університету було проведено науково-методичний семінар «Можливості платформи Web of Science для якісних наукових досліджень та навчання» за участю спеціаліста з навчання компанії Clarivate Analytics Ірини Тихонкової (м. Київ).

Студенти також мають можливість знайомитись в он-лайн режимі з віртуальними книжковими виставками (<http://library.znu.edu.ua/1355.ukr.html>) та бібліографічними покажчиками (<http://library.znu.edu.ua/378.ukr.html>) на сайті наукової бібліотеки, відвідувати віртуальні заходи у залі електронних ресурсів.

Експертна комісія відзначає: студенти освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань другого (магістерського) рівня забезпечені підручниками, періодичними виданнями та довідковою літературою за фахом, у тому числі на електронних носіях, у повному обсязі.

8. Якісні характеристики підготовки здобувачів вищої освіти

З метою контролю поточної успішності та самостійної роботи студентів другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія кожен семестр проводяться атестації з усіх дисциплін, передбачених навчальним планом. При проведенні підсумкового контролю використовуються результати планових контрольних робіт, оцінки на семінарських заняттях тощо.

Відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу» заліки з дисциплін, де передбачено проведення семінарських або практичних занять, приймаються за умови виконання студентом усіх робіт, передбачених робочою програмою дисципліни.

Екзамени проводяться за білетами, що розроблені у відповідності до робочої програми навчальної дисципліни і містять як теоретичні питання, так і практичні завдання. Білети затверджуються на засіданні кафедри політології. Результати екзаменаційних сесій та атестацій обговорюються на засіданні кафедри політології та Вченій раді факультету соціології та управління.

Експертною комісією проведено аналіз підготовки за всіма показниками циклу професійної підготовки навчання магістрів освітньо-професійної програми Політологія. Результати екзаменів студентів свідчать про те, що абсолютна успішність студентів складає 100%, показник якості навчання – 70%, а середній бал – 4,2.

З метою визначення рівня підготовки студентів на кафедрі політології ЗНУ розроблені пакети завдань комплексних контрольних робіт для студентів другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Проведені комплексні контрольні роботи з дисциплін: «Сучасні теорії демократії», «Сучасна українська та зарубіжна політична думка», «Політична система сучасної України».

Результати виконання комплексних контрольних робіт свідчать про належну теоретичну підготовку студентів, вміння застосовувати здобуті теоретичні знання на практиці при вирішенні конкретних практичних завдань.

Абсолютна успішність студентів за результатами комплексних контрольних робіт складає 100%, показник якості – 67%.

Експертна комісія під час акредитаційної експертизи провела ККР з метою перевірки залишкових знань та виявила певну розбіжність між даними самоаналізу і проведеного контролю: абсолютна успішність складає 100%, показник якості – 60% (див. таб.4. Додатки).

Експертами була проведена вибіркова перевірка 20% звітів з виробничої практики. За результатами проведеної перевірки комісія дійшла висновку: завдання, що виконані протягом практики, відповідають змісту підготовки фахівців спеціальності Політологія, звітні документи підготовлені відповідно до вимог.

Вивчивши стан якості підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня освітньо-професійної програми Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки експертна комісія констатує: навчальний заклад дотримується Державних вимог до акредитації.

9. Опис внутрішньої системи забезпечення якості освіти

Внутрішня система забезпечення якості освіти (далі – Система) Запорізького національного університету діє на підставі «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти у Запорізькому національному університеті», затвердженого рішенням Вченої ради 18 грудня 2015 року, протокол № 6, що розроблене у відповідності до вимог частини 3 статті 41 Закону України «Про освіту» від 5 вересня 2017 року № 2145-VIII.

Система відповідає європейським і національним стандартам якості вищої освіти та передбачає управління якістю на всіх рівнях освітнього процесу (кафедра-деканат-університет) із залученням студентів, роботодавців та інших зацікавлених сторін до цього процесу, забезпечує відкритість інформації на всіх етапах та передбачає здійснення таких процедур і заходів:

- стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників;
- оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти;
- забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти;
- створення в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування та ін.

Політика Запорізького національного університету реалізується на рівні науково-дослідної роботи та використанні її здобутків у освітньому процесі, а також у результативності системи забезпечення якості, її моніторингу та вдосконаленні.

Діюча внутрішня система забезпечення якості освіти Запорізького національного університету відповідає державним вимогам до якості освіти. Подальше впровадження міжнародних стандартів ISO 9001:2008 дозволить надалі забезпечувати якість освітньої діяльності у Запорізькому національному університеті на належному рівні.

Експертна комісія засвідчує: діюча внутрішня система забезпечення якості освіти Запорізького національного університету реалізується на рівні науково-дослідної роботи та використанні її здобутків у освітньому процесі та відповідає вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти.

10. Перелік зауважень (приписів) контролюючих органів та заходи щодо їх усунення

За період підготовки здобувачів вищої освіти на другому (магістерському) рівні за освітньо-професійною програмою «Політологія» зі спеціальності 052 «Політологія» зауважень (приписів) контролюючих органів не було.

Разом із тим, під час проведення акредитаційної експертизи спеціальності 8.040301 «Політологія» експертна комісія, затверджена наказом МОН України від 15.06.2009 № 2444л «Про проведення акредитаційної експертизи» рекомендувала:

- Створити та обладнати спеціалізовану аудиторію для проведення практичних занять та захисту курсових та дипломних робіт з відео- та мультимедійною технікою;

- Сприяти захисту викладачами кафедри політології дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидатів та докторів політичних наук з відповідних спеціальностей.

На виконання рекомендацій були здійснені такі заходи:

1. Було створено та обладнано відповідно до вимог організації навчального процесу аудиторію №108 (4 навчальний корпус), де встановлено плаский телевізор з належною системою комунікації та переносну мультимедійну систему. Також в аудиторії №108 (4 навчальний корпус), встановлено нові меблі, з метою використання новітніх методів аудиторного навчання.

2. Протягом звітнього періоду викладачами та аспірантами кафедри політології було захищено 1 докторська дисертація з політичних наук (Цокур Є.Г., 2012 рік) та 5 кандидатських дисертацій з політичних наук (Лепська Н.В., 2011р.; Мальована Ю.Г., 2013 р.; Руднева А.О., 2015 р.; Жуза Л.І., 2016 р.; Заболотна М.А., 2017 р.). На кафедрі політології підготовлено дві докторські дисертації з політичних наук (Горло Н.В. та Хорішко Л.С.), захист яких планується на 2019 рік.

Експертна комісія констатує: зауваження, зроблені під час попередньої експертизи поданих до МОН України акредитаційних матеріалів, були враховані та виконані у повному обсязі.

11. Загальні висновки та пропозиції

За результатами аналізу стану матеріально-технічного, науково-методичного та кадрового забезпечення підготовки фахівців за освітньо-професійною програмою Політологія спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки другого (магістерського) рівня експертна комісія відзначає такі позитивні моменти у роботі випускової кафедри політології ЗНУ:

1) освітньо-професійна програма, навчальний план, пояснювальна записка до навчального плану та показники, що характеризують забезпечення їх виконання, в цілому відповідають встановленим вимогам і забезпечують державну гарантію якості освітнього процесу.

2) 100 % складу групи забезпечення є викладачами з науковими ступенями та вченими званнями, з них 20% – з науковим ступенем доктора наук; на одного члена групи забезпечення припадає 24 здобувачів вищої освіти всіх рівнів і курсів та форм навчання;

3) навчальний план підготовки магістрів за освітньо-професійною програмою Політологія забезпечують 10 науково-педагогічних працівників, із них науковий ступінь доктора наук мають 2 особи (20%), кандидатів наук 8 осіб (80%), вчене звання доцента – 5 (50%), вчене звання професора – 1 (10%) від загальної кількості осіб;

4) достатній рівень навчально-методичного забезпечення, наявність наукової та навчальної літератури;

5) розроблено електронний контент до кожної навчальної дисципліни;

6) створено власний сайт http://fsu.org.ua/2018/11/11/abit_fsu2018/ для висвітлення основних напрямів діяльності факультету соціології та управління, для ознайомлення абітурієнтів, студентів, роботодавців з діяльністю закладу вищої освіти;

7) наявні щорічні договори про проходження всіх видів практик студентами в провідних установах регіону та України;

8) наявність матеріальної бази, що дозволяє здійснювати навчально-виховний процес з використанням інформаційних ресурсів у режимі он-лайн, лекційні та практичні заняття з використанням мультимедійних засобів;

При перевірці результатів діяльності на місці експертна комісія висловила рекомендації та зауваження, які не впливають на позитивне рішення про акредитацію, але дозволяють поліпшити якість підготовки фахівців:

– підвищити ефективність профорієнтаційної роботи з потенційними абітурієнтами, в тому числі з використанням сучасних інформаційно-комунікативних технологій, соціальних мереж;

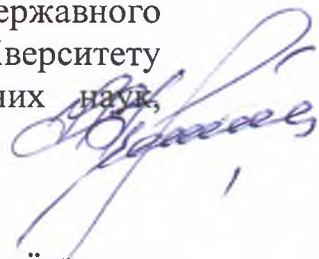
– активізувати роботу з отримання викладачами випускової кафедри політології сертифікату зі знання іноземної мови на рівні B2 за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти або кваліфікаційними документами (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), що пов'язані з застосуванням зазначеної мови;

– сприяти підготовці та публікації статей викладачів у періодичних виданнях, що включені до наукометричних баз Scopus або Web of Science Core Collection.

На підставі вказаного вище експертна комісія зробила висновок про можливість акредитації освітньо-професійної програми Політологія зі спеціальності 052 Політологія, галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за другим (магістерським) рівнем у Запорізькому національному університеті.

Голова експертної комісії

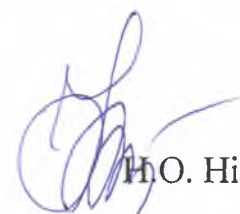
професор кафедри політології та державного управління Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор політичних наук, професор

М.В. Примуш

Член експертної комісії

завідувач кафедри політології Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського, доктор політичних наук, професор

Н.О. Ніколаєнко

З висновками ознайомлений, один примірник отримав

Ректор Запорізького національного університету,
доктор історичних наук, професор

М.О. Фролов

Голова комісії

М.В. Примуш

Таблиця 2

Дотримання кадрових, технологічних та організаційних вимог щодо забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти з підготовки здобувачів вищої освіти освітньо-професійної програми Політологія зі спеціальності 052 Політологія на другому (магістерському) рівні

Найменування показника	Вимоги до значення показника (нормативу) для магістра		
	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
КАДРОВІ ВИМОГИ щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Науково-педагогічні та наукові працівники, які здійснюють освітній процес, мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів з перелічених у пункті 30 Ліцензійних умов	100	100	0
Кадровий склад повинен включати на кожні десять здобувачів одного викладача, який має кваліфікацію відповідно до спеціальності (максимальна кількість здобувачів освітнього ступеня магістра на одного викладача)	Не більше 10 осіб	3	відповідає
Група забезпечення спеціальності складається з науково-педагогічних або наукових працівників, які працюють у закладі освіти за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності і які не входять (входили) до жодної групи забезпечення такого або іншого закладу вищої освіти в поточному семестрі.	+	1. Цокур Є.Г.; 2. Кіндратець О.М.; 3 Хорішко Л.С.	відповідає
Вимоги до складу групи			

Голова комісії

М.В. Примуш

забезпечення:			
частка тих, хто має науковий ступінь та/або вчене звання, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність	не менше 60 відсотків	100	+40
частка тих, хто має науковий ступінь доктора наук та/або вчене звання професора, встановлюється для найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність	не менше 20 відсотків	66,6	+46,6
Кількість здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм навчання з відповідної спеціальності на одного членів групи забезпечення (з 01.09.2019р)	не більше 30 здобувачів	24	відповідає
Наявність трудових договорів (контрактів) з усіма науково-педагогічними (науковими) працівниками та наказів про прийняття їх на роботу.	+	+	відповідає
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ щодо започаткування та забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Забезпеченість площ навчальних приміщень (кв. метрів на одного здобувача освіти з урахуванням не більше трьох змін навчання, але не менше 2000 кв. метрів для закладу освіти. У разі розширення провадження освітньої діяльності враховуються ліцензовані обсяги дійсних ліцензій)	2,4	5,9	+3,5
Забезпеченість доступності навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення	+	+	відповідає
Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, що необхідні для виконання освітніх програм (комп'ютерна техніка із строком експлуатації не більше восьми років)	+	+	відповідає
Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного	30	71,4	+41,4

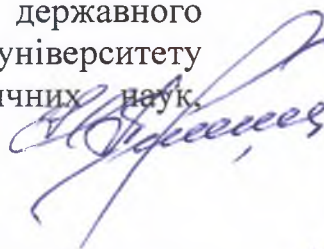
використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)			
Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком	+	+	відповідає
Інформаційне забезпечення:			
Наявність вітчизняних та закордонних фахових періодичних видань відповідного або спорідненого спеціальності профілю у бібліотеці закладу освіти (у тому числі в електронному вигляді) залежно від найвищого рівня, за яким фактично провадиться освітня діяльність і становить	не менше п'яти різних найменувань	14	+9
Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	відповідає
Наявність офіційного веб-сайта закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових працівників) діяльність, зразки документів про освіту, умови для доступності осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення до приміщень, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна інформація)	+	+	відповідає
Наявність сторінки на офіційному веб-сайті закладу освіти англійською мовою, на якому розміщена основна інформація про діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітні/освітньо-наукові програми, зразки документів	+	+	відповідає

про освіту), правила прийому іноземців та осіб без громадянства, умови навчання та проживання іноземців та осіб без громадянства, контактна інформація (у разі започаткування або провадження підготовки іноземців та осіб без громадянства).			
Соціально-побутова інфраструктура:			
Наявність:			
бібліотеки, у тому числі читальної зали	+	+	відповідає
медичного пункту	+	+	відповідає
пунктів харчування	+	+	відповідає
актової чи концертної зали	+	+	відповідає
спортивної зали	+	+	відповідає
стадіону та/або спортивних майданчиків	+	+	відповідає
Навчально-методичне забезпечення:			
Наявність усіх затверджених в установленному порядку освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових, освітньо-творчих) програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;	+	+	відповідає
Наявність навчальних планів, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;	+	+	відповідає
Наявність робочих програм з усіх навчальних дисциплін навчальних планів які включають програму навчальної дисципліни заплановані результати навчання порядок оцінювання результатів навчання рекомендовану літературу (основну, допоміжну), інформаційні ресурси в Інтернеті;	+	+	відповідає
Наявність програм з усіх видів практичної підготовки до кожної освітньої програми	+	+	відповідає
Наявність методичних матеріалів для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти	+	+	відповідає

ОРГАНІЗАЦІЙНІ вимоги щодо провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Електронний вигляд відомостей про кадрове та матеріально- технічне забезпечення закладу освіти подано до ЄДЕБО	+	+	

Голова експертної комісії

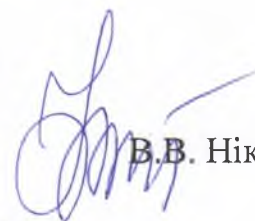
професор кафедри політології та державного
управління Донецького національного університету
імені Василя Стуса, доктор політичних наук,
професор

М.В. Примуш

Член експертної комісії

завідувач кафедри політології Миколаївського
національного університету імені
В. О. Сухомлинського, доктор політичних наук,
професор

В.В. Ніколаєнко

З висновками ознайомлений, один примірник отримав

Ректор Запорізького національного університету,
доктор історичних наук, професор

М.О. Фролов

Голова комісії

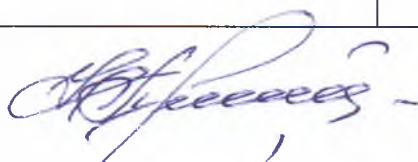
М.В. Примуш

Таблиця 3

Якісні характеристики підготовки фахівців
освітньо-професійної програми Політологія
зі спеціальності 052 Політологія
другого (магістерського) рівня
щодо дотримання Державних вимог до акредитації

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)*	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
ЯКІСНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ			
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1 Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	0
1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	0
1.3. Чисельність науково-педагогічних (педагогічних) працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються вдосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	0
2. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше %			
2.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної (загальної) підготовки:			
2.1.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	Навчальним планом не передбачено	
2.1.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	Навчальним планом не передбачено	
2.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
2.2.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	Навчальним планом не передбачено	
2.2.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	Навчальним планом не передбачено	
2.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
2.3.1. Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
2.3.2. Якісно виконані контрольні завдання (оцінки «5» і «4»), %	50	60%	+10

Голова комісії

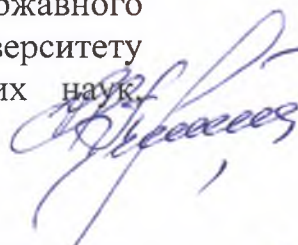

М.В. Примуш

3. Організація наукової роботи			
3.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	+
3.2. Участь студентів у науковій роботі (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях, участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)	+	+	+

Голова експертної комісії

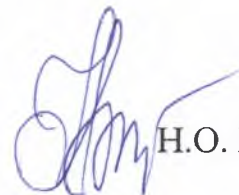
професор кафедри політології та державного управління Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор політичних наук, професор

М.В. Примуш

Член експертної комісії

завідувач кафедри політології Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського, доктор політичних наук, професор

Н.О. Ніколаєнко

З висновками ознайомлений, один примірник отримав

Ректор Запорізького національного університету, доктор історичних наук, професор

М.О. Фролов

Голова комісії

М.В. Примуш

**Результати перевірки комплексних контрольних робіт,
отримані при проведенні акредитаційної експертизи студентів освітньо-професійної програми Політологія
спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки Запорізького національного
університету**

№ з/п	Найменування дисципліни	Шифр групи	Кількість студентів	Виконували ККР		Одержали оцінки при акредитаційній експертизі								Абсолютна успішність, %	Якість навчання %	Самоаналіз	
				Кількість	%	5		4		3		2				Абсолютна успішність, %	Якість навчання %
						відмінно		добре		задовільно		незадовільно					
						к-ть	%	к-ть	%	к-ть	%	к-ть	%	к-ть	%	к-ть	%
	3 циклу професійної підготовки																
1.	Сучасні теорії демократії	8.0527	10	10	100	3	30 %	3	30 %	4	40%	-	-	100	60%	100	70%
2.	Сучасна українська та зарубіжна політична думка	8.0527	10	10	100	3	30%	3	30 %	4	40%	-	-	100	60%	100	70%
3.	Політична система сучасної України	8.0527	10	10	100	3	30%	3	30 %	4	40%	-	-	100	60%	100	60%
	Загалом:		10	10	100	-	30%	-	30%	-	40%	-	-	100	60%	100	67%

Голова експертної комісії

Член експертної комісії

Ректор

Голова комісії

М.В. Примуш

В.В. Ніколаєнко

М.О. Фролов

М.В. Примуш

«УЗГОДЖЕНО»

Ректор ЗНУ
«21» січня 2019 р.

М.О. Фролов

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова комісії МОН України
«21» січня 2019 р.

М.В. Примуш

ГРАФІК

проведення комплексних контрольних робіт
студентами спеціальності 052 Політологія
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
на другому (магістерському) рівні
у Запорізькому національному університеті

№	Напрямок підготовки	Дисципліна	Група	Дата	Час	Ауди- торія	Викладач	Експерт
1	052 Політологія	Сучасні теорії демократії	8.0527	21.01.2019	9.35	335	Кальцева С.І.	Н.О. Ніколаєнко
2	052 Політологія	Сучасна українська та зарубіжна політична думка	8.0527	22.01.2019	9.35	333	Горло Н.В.	М.В. Примуш
3	052 Політологія	Політична система сучасної України	8.0527	22.01.2019	11.25	335	Хорішко Л.С.	М.В. Примуш

Проректор з науково-педагогічної роботи

Ю.О. Каганов

Голова комісії

М.В. Примуш